

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

73-150 Łobez, ul. Niepodległości 13
telefon 39750 82 telefon/fax 39762-76
e-mil dyrektor@mgopslobez.pl

Sprawozdanie z działalności Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie za rok 2016 oraz z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

MIEJSKO-GMINNY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
73-150 ŁOBEZ
ul. Niepodległości 13
tel. 091/397 62 02, fax 091/397 62 76
NIP 854-21-17-842, REGON 220100457

Spis treści

Wstęp

I. Charakterystyka działalności M-GOPS

1. Zakres realizowanych zadań
2. Struktura organizacyjna M-GOPS
3. Pomoc społeczna
 - 3.1. Liczba klientów pomocy społecznej
 - 3.2. Przyczyny złej sytuacji materialnej świadczeniobiorców
 - 3.3. Pomoc usługowa i rehabilitacyjna
 - 3.4. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej
 - 3.5. Pomoc pieniężna i w naturze
 - 3.6. Praca socjalna
4. Dodatki mieszkaniowe
5. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny
6. Poziom wykształcenia pracowników M-GOPS
7. Zespół Interdyscyplinarny

II. Struktura finansów MGOPS

1. Poziom wydatków – Dział 852 – Pomoc społeczna
 - 1.1. Rozdział 85204 – Rodziny zastępcze - świadczenia społeczne
 - 1.2. Rozdział 85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 - 1.3. Rozdział 85206 – Wsparcie rodziny
 - 1.4. Rozdział 85212 – Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny
 - 1.5. Rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne
 - 1.6. Rozdział 85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki społeczne
 - 1.7. Rozdział 85215 – Dodatki mieszkaniowe
 - 1.8. Rozdział 85216 – Świadczenia społeczne – zasiłki stałe
 - 1.9. Rozdział 85219 – Ośrodki pomocy społecznej
 - 1.10. Rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
 - 1.11. Rozdział 85295 – Pozostała działalność – świadczenia społeczne
 - 1.12. Rozdział 85395 – Pozostała działalność – świadczenia społeczne
2. **Sprawozdanie z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za 2016 r.**
 - 1.1. Asystenci rodziny
 - 1.2. Placówki Wsparcia Dziennego
3. **ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE PROGRAM - RODZINA 500 PLUS**

WSTĘP

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie obejmuje swym działaniem miasto i gminę liczącą łącznie 13.563 mieszkańców /liczba ta w porównaniu z latami poprzednimi znacznie się zmniejszyła/.

Łobez jest miastem gdzie Ośrodek Pomocy Społecznej ma szczególne znaczenie i wiele różnorodnych zadań do spełnienia. Na terenie miasta i gminy panuje strukturalne bezrobocie. Stan ten budzi wiele problemów społecznych wymagających interwencji pracowników Ośrodka. Powoduje to, że jego funkcjonowanie musi być szczególnie efektywne i różnorodne.

Głównym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych u rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, życiowej, rodzinnej, zdrowotnej ubiegających się o różnego rodzaju pomoc państwa w celu przezwyciężenia tej sytuacji. Na podstawie wywiadów oraz koniecznych dokumentów Ośrodek wydaje decyzje administracyjne o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy finansowej lub w naturze w formie zasiłków stałych, celowych, okresowych, wyżywienia dzieci i młodzieży w przedszkolach, szkołach, internatach. Ponadto wydawane są decyzje administracyjne w sprawie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych, oraz decyzje kierujące i o odpłatności za pobyt mieszkańców naszej gminy w Domach Pomocy Społecznej. W ramach zadań realizowanych z zakresu Pomocy Społecznej M-G OPS w Łobzie bardzo ściśle współpracuje z Caritas, Stowarzyszeniem DIOGENES Regionalnym Centrum Pomocy Bliźniemu w Rynowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łobzie, Centrum Integracji Społecznej „Od Nowa” oraz „Pasja”, Komendą Powiatową Policji (dzielnicowymi, specjalistą ds. nieletnich) w Łobzie, pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi ds. rodziny i nieletnich.

I. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI M – G OPS w Łobzie

1. Zakres realizowanych zadań

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie jest jednostką budżetową Gminy Łobez i działa na podstawie:

- uchwały Nr XII/69/90 Rady Narodowej w Łobzie z dnia 18.02.1990 r. o powołaniu ośrodka
- uchwały Nr XXXVIII/375/14 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie

Ośrodek został powołany w celu realizacji zadań pomocy społecznej, które stanowią podstawowy trzon jego działalności. Głównym celem działań, podejmowanych przez Ośrodek jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiających przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Analiza i ocena zjawisk, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, wpłynęła w roku 2016 na kierunki działań podejmowanych przez Ośrodek. Najistotniejsze z punktu widzenia nowego modelu polityki społecznej stało się pobudzenie społecznej aktywności środowisk lokalnych, rozwój metod pracy socjalnej odpowiednich do zdiagnozowanych potrzeb, dysfunkcji i zjawisk patologii społecznej. Zmieniające się uwarunkowania społeczne, zmiany zachodzące w sytuacji życiowej mieszkańców gminy Łobez, pauperyzacja rodzin, nasilające się skutki bezrobocia, jak również zmiany w obrębie obowiązujących przepisów prawa odbiły swoje piętno na zakresie zadań, realizowanych przez ośrodek, adresowanych do kręgu osób i grup szczególnego ryzyka znalezienia się poniżej progu bezpieczeństwa socjalnego.

Oprócz szeroko rozumianych zadań pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ośrodek realizował również postanowienia:

- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym w NFZ,
- ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,

- ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy rehabilitacji społecznej, zawodowej osób niepełnosprawnych
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- ustawy o finansach publicznych
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

2. Struktura organizacyjna M-G OPS w Łobzie

Co roku powierzone są coraz to nowsze zadania do realizacji Ośrodkowi. Uchwałą Nr XXXVIII/375/14 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 5 lutego 2014 r. uchwaliła nowy statut Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie i tym samym zatwierdziła strukturę organizacyjną Ośrodka: wyodrębniono następujące komórki organizacyjne w celu stworzenia warunków do realizacji nowych zadań:

Lp.	Stanowisko	Liczba osób	Etaty
1.	Dyrektor M-GOPS	1	1
2.	Z-ca Dyrektora M-GOPS	1	1
3.	Księgowość	5	4,5
4.	Sekcja Diagnostyczna	7	7
5.	Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego	5	5
6.	Sekcja Usług Opiekuńczych i Rehabilitacji	13	12,5
7.	Pracownicy realizacji	3	2,5
8.	Asystenci rodziny	2	2
9.	Wychowawcy w Placówkach Wsparcia Dziennego	2	1,5
10.	Pracownik ds. osobowych i Inspektor BHP	2	1,125
11.	Pracownik ds. dodatków mieszkaniowych	1	1
12.	Sprzątaczką	1	1
	ŁĄCZNIE	42	40,125

3. Pomoc społeczna

Od dnia 1.05.2004 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej, która w odmienny sposób uregulowała poziom zabezpieczenia potrzeb w rodzinach, wykazujących dysfunkcje i patologie. Nową ustawą państwo scedowało większość zadań pomocy społecznej na zadania własne gminy m.in. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych – obecnie zadania własne obligatoryjne /dotowane częściowo z budżetu państwa/, kierowanie i opłacanie pobytu mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej. Od 1.10.2015 r. zostało ustalone nowe kryterium dochodowe 514 zł. na 1 osobę w rodzinie i 634 zł. dla osoby samotnie gospodarującej, co oznacza, że ze świadczeń pomocy społecznej mogą korzystać osoby i rodziny o najniższym statusie ekonomicznym. Jednocześnie większość zadań pomocy społecznej w tym zasiłki okresowe włączono w zakres zadań własnych obowiązkowych gminy. Ustawa wprowadziła nowe rozwiązania dotyczące kontraktu socjalnego, specyficznej umowy zawieranej pomiędzy Ośrodkiem a świadczeniobiorcą na okoliczność podejmowanych działań w kierunku usamodzielnienia się rodziny. Kontrakt zobowiązuje ośrodek do udzielania różnego rodzaju świadczeń, w tym pracy socjalnej i pomocy pieniężnej, a świadczeniobiorcę do realizacji postanowień, które mają doprowadzić do rozwiązania problemów w rodzinie.

3.1. Liczba klientów pomocy społecznej

W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. z różnych form pomocy, także i pracy socjalnej Ośrodka, skorzystało łącznie 485 rodzin (1222 osoby w tych rodzinach), liczba ta nieznacznie zmniejszyła się w porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy to skorzystało z pomocy 533 rodziny. Porównanie ogólnej liczby 1222 osoby w rodzinach świadczeniobiorców pomocy społecznej w

stosunku do ogólnej liczby 13563 mieszkańców miasta i gminy Łobza wskazuje, że prawie co 11 mieszkańiec korzystał w 2016 roku ze wsparcia M-GOPS. Na przestrzeni całego roku odnotowaliśmy większe zainteresowanie możliwością uzyskania świadczeń pieniężnych w okresie jesienno-zimowym, co jest ściśle związane z możliwościami samodzielnego zdobywania dochodów tylko w okresie sezonu letniego.

Porównanie liczby korzystających rodzin w latach 2013 – 2016 przedstawia poniższa tabela:

L.P.	Wyszczególnienie	2013 Rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok
1.	2.	3.	1.	4.	
1.	Ogólna liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka, w tym:	607	567	533	485
a.	a. Liczba rodzin objętych pomocą finansową i w naturze	592	543	458	394
b.	b. Liczba rodzin objętych tylko pracą socjalną	15	24	20	15

Z przedstawionego zestawienia wynika, że w roku 2016 wystąpiło po raz kolejny zjawisko zmniejszenia rodzin korzystających z pomocy społecznej w formie finansowej lub w naturze jak i wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej.

3.2. Przyczyny złej sytuacji materialnej świadczeniobiorców

Generalnym warunkiem udzielenia pomocy finansowej z funduszu pomocy społecznej jest spełnienie jednocześnie dwóch przesłanek zawartych w ustawie:

- dochód rodziny nie może przekroczyć kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej tj. 514 zł na 1 osobę w rodzinie lub 634 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej (od 01 października 2015 r.),
- w rodzinie musi występować co najmniej jedna z dysfunkcji, określonych w ustawie, zaburzająca prawidłowe funkcjonowanie rodziny tj.:
 - ubóstwo
 - sieroctwo
 - bezdomność
 - bezrobocie
 - niepełnosprawność
 - długotrwała choroba lub ciąża
 - przemoc w rodzinie
 - potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
 - bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
 - brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
 - trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
 - trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 - alkoholizm lub narkomania;
 - zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
 - klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Podstawowymi przyczynami, z powodu, których udzielana jest pomoc społeczna na terenie naszej gminy, są:

L.p.	Powód przyznania pomocy	Liczba osób/rodzin W 2013 r.	Liczba osób/rodzin W 2014 r.	Liczba osób/rodzin W 2015 r.	Liczba osób/rodzin W 2016 r.
1.	Ubóstwo	456	410	407	377
2.	Bezrobocie	416	357	348	306
3.	Niepełnosprawność	206	177	171	148
4.	Długotrwała lub ciężka choroba	166	179	192	177
5.	Alkoholizm	104	102	104	102
6.	Samotne wychowywanie dzieci	68	70	48	41
7.	Wielodzietność	32	52	27	25
8.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	61	58	51	42
9.	Powrót z zakładu karnego	7	8	8	8
10.	Bezdomność	26	27	23	26
11.	Narkomania	2	1	2	1
12.	Zdarzenia losowe	4	1	5	0
13.	Kłęska suszy	0	0	0	0

W 2016 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie wydał łącznie 6777 decyzji administracyjnych w tym 177 decyzje odmowne. Wydane decyzje w podziale na poszczególne zadania jakie wykonuje Ośrodek przedstawia poniższa tabela

L.P.	Zadania wykonywane przez Ośrodek	Ilość decyzji	W tym decyzji odmownych	Odwołania do SKO
1.	Pomoc społeczna	3264	8	2
2.	Ubezpieczenie zdrowotne finansowane ze środków publicznych	42	0	0
3.	Dodatki mieszkaniowe	350	16	1 (uchylona do ponownego rozpatrzenia)
4.	Dodatki energetyczne	77	0	0
5.	Świadczenia rodzinne i Fundusz alimentacyjny	1696	101	23 (8 utrzymanych w mocy, 3 uchylone i organ II inst. przyznał świadczenia, 10 uchylonych i przekazanych do pon. rozpatrzenia, 2 nie rozpatrzone)
6.	Świadczenia wychowawcze	1171	52	10 (3 utrzymane w mocy, 7 uchylonych i przekazanych do pon. rozpatrzenia)
	OGÓLEM	6600	177	36

Od wydanych przez Ośrodek decyzji administracyjnych wniesiono łącznie 36 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Szczecinie, z czego 11 decyzji zostało utrzymanych w mocy, 18 zostało uchylonych i przekazanych do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji.

W 2016 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie był organizatorem prac społecznie użytecznych w okresie od 14.03.2016 r. do 25.11.2016 r. dla 36 osób bezrobotnych mieszkańców Gminy Łobez. Osoby zatrudnione w ramach prac społecznie użytecznych wykonywały następujące rodzaje prac:

- Prace porządkowe na terenie Gminy Łobez
- Prace na zieleńcach

Wydatki poniesione na ten cel to kwota – 102.214,40 zł. 60% powyższej kwoty zrefundował Powiatowy Urząd Pracy w Łobzie z funduszu pracy przekazując środki bezpośrednio na rachunek Gminy Łobez.

3.3. POMOC USŁUGOWA i REHABILITACYJNA

Usługi opiekuńcze i rehabilitacyjne

Od stycznia 1992 r. jednym z zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym jest świadczenie usług opiekuńczych w domu chorego. Zadania te realizuje Sekcja Usług Opiekuńczych i Rehabilitacji działająca w ramach Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie. Na jej czele stoi kierownik. Ponadto zatrudnionych jest tu 11 opiekunek i 2 rehabilitantów, którzy zajmują się chorymi w Centrum Rehabilitacji i w miejscu zamieszkania – również na wsiach. Opiekunki są osobami z dużym doświadczeniem życiowym i zawodowym, 3 z nich są dyplomowanymi pielęgniarkami, posiadają umiejętność łatwego nawiązywania kontaktu osobistego z podopiecznymi oraz umiejętność oceny sytuacji, inicjatywę, wolę i siłę charakteru. Zadaniem sekcji jest rozpoznawanie potrzeb osób starszych, schorowanych, samotnych w celu sprawowania bezpośredniej nad nimi opieki oraz prowadzenia rehabilitacji ruchowej w miejscu zamieszkania.

Z opieki usług domowych mogą korzystać osoby samotne niezdolne czasowo lub trwale do wykonywania podstawowych czynności domowych w szczególności osoby samotne w podeszłym wieku, inwalidzi oraz inne osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania.

Zakres oraz czas udzielanej pomocy przez opiekunki zależy od indywidualnych potrzeb oraz możliwości finansowych podopiecznego. A są one bardzo różne, obejmować mogą pomoc w samoobsłudze, utrzymaniu porządku w mieszkaniu, pomocy w sprawach urzędowych, zapewnieniu łączności osób chorych ze społeczeństwem.

W zakres usług sekcji wchodzi również usługi specjalistyczne. Pod tym terminem kryje się pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz pomoc rehabilitacyjna. Osoby korzystające z usług mają bardzo różne problemy życiowe.

Dobrze zorganizowana pomoc w domu zapobiega pogłębianiu się stanu chorobowego i trudności życiowych, co umożliwia utrzymanie danej osoby w miejscu zamieszkania. W pewnym stopniu łagodzi to deficyt miejsc w szpitalach i domach pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze są odpłatne. Wysokość odpłatności zależy od dochodu osoby lub rodziny korzystającej z tej formy pomocy.

Pracownicy Sekcji Usług Opiekuńczych i Rehabilitacji w 2010 r. objęli pomocą usługową – 190 osób, 2011 r. 208 osób, 2012 r. 210 osób, 2013 r. 193 osoby, 2014 r. 223 osoby, w 2015 r. 209 osób 2016 r. 192 osoby – z tego:

51 osób – usługi opiekuńcze (w tym 5 osób specjalistyczne usługi)
- 137 osób - w tym 43 dzieci – usługi rehabilitacyjne zajęcia indywidualne oraz 23 dzieci zajęcia grupowe.

9 osób – usługi opiekuńcze w formie pomocy sąsiedzkiej
Opiekunki świadczą usługi na terenie Łobza. We wsiach z utrudnionym lub brakiem dojazdu - Rożnowo, Dobieszewo, Unimie, Suliszewice, Zajezerze, Grabowo, Worowo, Karwowo, Kłępnicza usługi są świadczone w ramach pomocy sąsiedzkiej.

Rehabilitanci świadczą usługi na terenie miasta – w domu chorego (masaż, ćwiczenia bierne i czynne).

Centrum Rehabilitacji działa od grudnia 2001 r., w którym pracuje dwóch rehabilitantów w tym osoba niepełnosprawna. Działalność Centrum nastawiona jest szczególnie na rehabilitację dzieci i młodzieży z różnymi dysfunkcjami organizmu – rehabilitacja indywidualna (dziecięce porażenie

mózgowe, zespół Downa, rozszczep kręgosłupa, upośledzenie umysłowe, porażenia okołoporodowe) i grupowa. W okresie swojej działalności w Centrum Rehabilitacji z różnego rodzaju zabiegów skorzystało łącznie 2.797

pacjentów, którym wykonano łącznie 73.597 zabiegów:

Rok	Ilość pacjentów	Liczba zabiegów
2012	155	5482
2013	142	5389
2014	175	6475
2015	147	5100
2016	137	5092

W 2016 r. łączna ilość wykonanych zabiegów rehabilitacyjnych wynosiła 5092

Centrum Rehabilitacji jest wyposażone w różnego rodzaju sprzęt tj.

bieżnie, Siłownia Cilasik (Atlas), rowery, rotory, steppery, pętla Glissona, Ugul, – z pełnym wyposażeniem, stoły do masażu, stół do ćwiczeń manualnych ręki, piłki, wałki, półwałki rehabilitacyjne, lampy sollux, materace, drabinki, schody do nauki chodzenia, pełzaki do nauki raczkowania, lustra korekcyjne, tunel rehabilitacyjny oraz drobny sprzęt do ćwiczeń z małymi dziećmi. Sprzęt został zakupiony w 2001 r. ze środków PERON-u, własnych gminy i jest systematycznie uzupełniany.

W 2016 r. 19 osób było objętych pomocą w formie usług rehabilitacyjnych w miejscu zamieszkania, wykonano 734 zabiegi.

Rehabilitanci w centrum rehabilitacji objęli także swoją pomocą 4 osoby z ościennych Gmin za 100% odpłatnością, wykonano 50 zabiegów.

Usługi opiekuńcze świadczone są w domu chorego w zakresie czynności pielęgnacyjnych i gospodarczych.

W zależności od stanu zdrowia podopiecznego i obowiązków, jakie są do wypełnienia opiekunka przebywa u chorego:

- 2 godziny codziennie – chory leżący - 16 osób, gdzie zatrudnione są 2 opiekunki
- 2 godziny - chory z trudnością poruszający się po mieszkaniu - 18 osób
- 2 godziny dziennie 2 lub 3 x w tygodniu – chory z lepszym stanem zdrowia, gdzie wymagane są tylko czynności gospodarcze – 17 osób

W sprawach nagłych, wymagających pomocy całodobowej Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie współpracuje z Oddziałem Opiekuńczym Szpitala w Resku gdzie umieszcza się podopiecznych na okres do 6 miesięcy.

3.4. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej

Od stycznia 2004 r. kolejnym obowiązkowym zadaniem własnym gminy jest ponoszenia opłat za osoby, które zostały skierowane do domu pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do pobytu w domu pomocy społecznej. Pobyt w domu pomocy społecznej winien być ostatecznością, po wyczerpaniu wszystkich form pomocy środowiskowej. Zgodnie z nowelizacją Ustawy o pomocy społecznej od 2004 r. koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywane są na następujących zasadach:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z umową zawartą w trybie art.102 ust.2:
 - w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 250% kryterium dochodowego samotnie gospodarującej,
 - w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę w rodzinie jest wyższy niż 200% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

- Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione wyżej

	Ilość osób	Koszty poniesione przez Gminę
2012	27	482.744,98
2013	29	608.612,17
2014	30	671.347,40
2015	31	738.004,00
2016	30	684.989,00

W latach 2012 – 2015 Gmina Łobez poniosła znacznie większe wydatki na utrzymanie mieszkańców Gminy Łobez przebywających w Domach Pomocy Społecznej w porównaniu z latami poprzednimi wiąże się to ze wzrostem liczby osób przebywających w DPS oraz ze wzrostem kosztów utrzymania w DPS. W 2016 r. wydatki na utrzymanie mieszkańców Gminy Łobez nieznacznie się zmniejszyły. W 2017 r. przewidujemy, że wydatki ponownie wzrosną ponieważ kolejne 4 osoby zostały umieszczone w DPS. (postanowienie sądu)

3.5. Pomoc pieniężna i w naturze

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Rodzaje świadczeń przyznawanych i wypłacanych w formie pieniężnej lub w naturze to:

1. zasiłki stałe, które przysługują:
 - pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 634 zł.;
 - pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 514 zł.
2. zasiłki okresowe, które przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:
 - osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
 - rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny
3. zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z zakupem: żywności, opału, leków, obuwia, odzieży, opłacenia energii elektrycznej, czynszu, wody,
4. zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
5. zasiłki celowe na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
6. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
7. dożywianie dzieci,
8. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym
9. specjalne zasiłki celowe

10. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

Pomoc pieniężną i w naturze udzielaną najuboższym osobom i rodzinom naszej gminy przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Rodzaj zasiłku	Liczba rodzin	Kwota pomocy	Liczba rodzin	Kwota pomocy
		2015		2016	
I.	Zasiłki zlecone – ogółem	5	50000	5	53000
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5	50000	5	53000
II.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	101	40057	107	47 332
III	Zasiłki własne - Ogółem		2381394		2294512
1.	Zasiłki okresowe	348	727584	308	613513
2.	Zasiłki stałe	84	394812	77	399193
3.	Usługi w DPS	31	738004	30	684989
4.	Zasiłki celowe ogółem	416	520994	319	596817
5.	W tym				
6.	Na żywność oraz obiady (w tym wkład własny gminy utrzymanie stołówek szkolnych)	360	413000	249	511064
7.	Na leki	52	9202	29	8225
8.	Na zakup opału	230	40656	148	42073
9.	Inne	60	50336	43	24082
10.	Sprawienie pogrzebu	0	0	4	11373
11.	Zdarzenie losowe	2	7800	0	0

W roku 2016 r. liczba osób korzystających z pomocy nieznacznie się zmniejszyła natomiast wzrosła wysokość przyznanej tym rodzinom pomocy, jest to związane ze zmianą od 1 października 2015 r. kryterium dochodowego. Od 1 stycznia 2014 r. został uchwalony ponownie program pomocy państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020, Program ten w znacznym stopniu ułatwił udzielanie pomocy rodzinom i osobom znajdującym się w bardzo trudnej sytuacji materialnej, pozwoliła również prawie całkowicie wyeliminować brak przynajmniej jednego gorącego posiłku wśród dzieci i młodzieży. Wszystkie dzieci wymagające pomocy w formie gorącego posiłku z terenu naszej gminy są objęte tą formą pomocy. Od 2004 r. zasiłki okresowe stały się pomocą obowiązkową one również ułatwiają funkcjonowanie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

3.6. Praca socjalna – działalność zawodowa pracowników socjalnych mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Ważne jest systemowe i całościowe podejście do osoby/rodziny, w zależności od problemów występujących w rodzinie.

Główne formy pracy socjalnej:

- rozpoznawanie indywidualnych potrzeb klientów,
- opracowywanie indywidualnych planów pomocy,
- wspomaganie i prowadzenie poszczególnych przypadków i grup w celu usamodzielnienia życiowego, motywowanie do podejmowania działań
- wnioskowanie o udzielanie świadczeń pomocy społecznej
- organizowanie wszechstronnego wsparcia z udziałem różnych podmiotów współpracujących z M-GOPS-em w Łobzie (Sąd, Policja, szkoły, ZUS, Poradnia

Psychologiczno – Pedagogiczna, organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą społeczną, itp.)

- ocena podejmowanych działań i ich weryfikacja,
- prowadzenie działań mających na celu informowanie, kierowanie do odpowiednich
- instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, itp.

Praca socjalna jest działalnością niewymierną, ale jakże ważną, gdyż ma na celu pobudzanie i ukierunkowanie motywacji jednostki, wyzwolenie jej „sił” aby mogła sama sprostać przeciwnościom.

Pracownicy socjalni Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie w 2016 r. udzielili pomocy w postaci pracy socjalnej 424 rodzinom.

4. Dodatki mieszkaniowe

Od 16 października 2000 r. Ośrodek przejął od gminy nowe zadanie - przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych. Dodatki mieszkaniowe są finansowane w całości ze środków własnych gminy. W 2016 r. Ośrodek wydał łącznie 350 decyzji administracyjnych w sprawie dodatków mieszkaniowych w tym 16 decyzji odmownych. 1 decyzja uchylona przez SKO i przekazana do pewnego rozpatrzenia.

W poniższej tabeli przedstawię liczbę wniosków przyjętych w latach 2009 – 2016 oraz kwotę wydatków na dodatki mieszkaniowe

	Liczba wniosków	Liczba dodatków	Liczba rodzin	Kwota
2009	493	2518	299	321.173
2010	538	3144	327	413.195
2011	535	2906	285	443.749
2012	533	2861	290	466.394
2013	501	2929	287	477.243
2014	453	2591	276	420.458
2015	400	298	243	370.631
2016	330	1971	226	328.178,55

Srednia wysokość dodatku mieszkaniowego w 2016 r. – 166,50 zł

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli wynika, że środki wydatkowane na dodatki mieszkaniowe w 2013 r. były wyższe niż w latach poprzednich 2011, 2012, a zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego.

Podział dodatków mieszkaniowy ze względu zarządcę nieruchomości w 2016 r. przedstawiał się następująco:

Wyszczególnienie		Miasto		wieś	
		Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Ogółem		1521	251.307,63	450	76.870,92
w ogółem zasobie	Gminnym	659	116.694,11	214	39.583,84
	Spółdzielczym	343	46.539,85	-	-
	Wspólnot mieszkaniowych	474	83030,67	139	24.286,88
	Prywatnym	45	5.043	97	13.000,20
	TBS	-	-	-	-

Innym	-	-	-	-
-------	---	---	---	---

Od 1 stycznia 2014 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie otrzymał do realizacji kolejne zadanie jest to przyznawanie i wypłata dodatków energetycznych. W 2016 r. z pomocy w formie dodatków energetycznych skorzystało 59 rodzin na łączną kwotę 5.812,02 zł.

5. Świadczenia Rodzinne, Fundusz Alimentacyjny i Świadczenia Wychowawcze

Od 1 maja 2004 r. w strukturach organizacyjnych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie została utworzona Sekcja Świadczeń Rodzinnych, do której zadań należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych oraz świadczeń opiekuńczych, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Od 1 września 2005 r. do 30 września 2008 r. kolejne zadanie, jakie wykonuje Sekcja Świadczeń Rodzinnych to realizacja ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Od września 2006 r. Ośrodek jest jedynym płatnikiem świadczeń rodzinnych na terenie gminy. Od 1 października 2008 r. następnym zadaniem, jakie wykonuje Sekcja Świadczeń Rodzinnych jest realizacja ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W związku z nowym zadaniem Sekcja Świadczeń Rodzinnych w 2009 r. zmienia nazwę na Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego.

Świadczenia rodzinne przysługują:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczypospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1650), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na prace na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

Świadczenia rodzinne przysługują osobom zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia rodzinne obejmują:

1. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,

3. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.
4. świadczenie rodzicielskie (nowe świadczenie od 01.01.2016 r.)

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dochód kwalifikujący do zasiłku rodzinnego

System świadczeń rodzinnych, określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, skierowany jest do rodzin, w których miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza miesięcznie kwoty **674 zł netto**, a w przypadku rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne – **764 zł netto**.

Katalog świadczeń rodzinnych obejmuje wymienione poniżej świadczenia wraz z obowiązującą w roku 2016 wysokością

rodzaj świadczenia	wysokość świadczenia okres obowiązywania do 31 października 2016 r.	wysokość świadczenia okres obowiązywania od 01 listopada 2016 r.
I. Zasiłek rodzinny	- 89 zł na dziecko w wieku do 5 lat - 118 zł na dziecko w wieku 6-18 lat - 129 zł na dziecko w wieku 18-24 lata	- 95 zł na dziecko w wieku do 5 lat - 124 zł na dziecko w wieku 6-18 lat - 135 zł na dziecko w wieku 18-24 lata
II. Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:		
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł miesięcznie	
urodzenia dziecka	1.000 zł jednorazowo na dziecko	
samotnego wychowywania dziecka	wysokość świadczenia okres obowiązywania do 31 października 2016 r.	wysokość świadczenia okres obowiązywania od 01 listopada 2016 r.
	- 185 zł miesięcznie, nie więcej niż 370 zł na wszystkie dzieci - dziecko niepełnosprawne – kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci	- 193 zł miesięcznie, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci - dziecko niepełnosprawne – kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	wysokość świadczenia okres obowiązywania do 31 października 2016 r.	wysokość świadczenia okres obowiązywania od 01 listopada 2016 r.
	- 80 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat - 100 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 lat	- 90 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat - 110 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł jednorazowo na każde dziecko uczące się	

	wysokość świadczenia okres obowiązywania do 31 października 2016 r.	wysokość świadczenia okres obowiązywania od 01 listopada 2016 r.
nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	- 63 zł miesięcznie (dojazd) na dziecko - 105 zł miesięcznie (zamieszkiwanie w internacie) na dziecko	- 69 zł miesięcznie (dojazd) na dziecko - 113 zł miesięcznie (zamieszkiwanie w internacie) na dziecko
	wysokość świadczenia okres obowiązywania do 31 października 2016 r.	wysokość świadczenia okres obowiązywania od 01 listopada 2016 r.
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	90 zł miesięcznie na trzecie i kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego	95 zł miesięcznie na trzecie i kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego
III. Świadczenia opiekuńcze:		
zasiłek pielęgnacyjny	153 zł miesięcznie	
specjalny zasiłek opiekuńczy	520 zł miesięcznie	
świadczenie pielęgnacyjne	Wysokość świadczenia	Okres obowiązywania
	420 zł	do 31 października 2009 r.
	520 zł	do 30 kwietnia 2014 r.
	620 zł	do 30 czerwca 2013 r.
	800 zł	do 31 grudnia 2014 r.
	1200 zł	do 31 grudnia 2015 r.
	1300 zł	od 1 stycznia 2016 r.
1406 zł	od 1 stycznia 2017 r.	
IV. Świadczenie rodzicielskie 1000,00 zł miesięcznie		
V. Jednorazowa zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a brak uchwały Rady gminy		
VI. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka 1000 zł		

Zasiłki rodzinne realizowane są w okresach zasiłkowych trwających od 1 listopada do 31 października następnego roku. Od września 2016 r. rozpoczęto przyjmowanie wniosków i ustalanie uprawnień na kolejny okres zasiłkowy, rozpoczynający się od 01.11.2016 r.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia, osobie która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości **153,00 zł** miesięcznie i nie jest zależny od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony chyba, że orzeczenie zostało wydane na czas określony, wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie to przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w 2016 r. w wysokości **1300 zł (od 01.01.2017 r. w wysokości 1406 zł)** miesięcznie i nie jest zależne od kryterium dochodowego.

Od listopada 2011 r. Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego realizowała rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. W 2014 r. znacznie wzrosła kwota wypłacanej pomocy, ponieważ w 2014 r. realizowany był rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, który przewidywał pomoc finansową w wysokości 200,00 zł.

W poniższej tabeli przedstawiamy liczbę osób uprawnionych i kwotę świadczeń pomocy finansowej w ramach rządowego programu wspierającego osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

2014 r.		2015 r.		2016 r.	
Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
486	97200	1	200	0	0

Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne wraz ze świadczeniami pomocowymi do tegoż świadczenia w 2014 r. otrzymywały kwotę 820 zł (w okresie od stycznia do kwietnia 2014 r.), a 1000 zł (w okresie od maja do grudnia 2014 r.). Jedna osoba pobrała to świadczenie w 2015 r. za miesiąc grudzień 2014 r. W 2016 r. nie było realizowanego rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

W roku 2014 i 2015 znacznie zmalała liczba osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną. Spadek świadczeniobiorców tego świadczenia nastąpił w związku ze zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych, którą to ustawodawca zmienił warunki nabywania prawa do tegoż świadczenia. Świadczenie to przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia. W 2013 r. świadczenie pielęgnacyjne pobierało 126 osób natomiast, w 2014 r. świadczenie pielęgnacyjne pobierały 44 osoby, a w roku 2015 świadczenie pielęgnacyjne pobierało 45 osób. W 2016 r. świadczenie pielęgnacyjne pobierało 46 osób.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom (od dnia 15.05.2014 r.) jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w

związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł miesięcznie.

O przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego w 2014 r. ubiegały się 14 osób, 11 osób otrzymało decyzje przyznające to świadczenie, 3 osoby otrzymały decyzje odmowne, ze względu na niespełnianie warunków (kryterium dochodowe oraz warunek rezygnacji z zatrudnienia), w 2015 r. o przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego ubiegało się 28 osób, 25 osób otrzymało decyzje przyznające to świadczenie, 3 osoby otrzymały decyzje odmowne, ze względu na niespełnianie warunków. Natomiast w 2016 r. o przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego ubiegały się 33 osoby, 24 osoby otrzymały decyzje przyznające to świadczenie, 9 osób otrzymało decyzje odmowne, ze względu na niespełnianie warunków.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje od dnia 1 lipca 2013 r. na podstawie **ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów** z dnia 4 kwietnia 2014 r. – ustawa ta określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. (Ustawa ta, była następstwem wyroku trybunału konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13).

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 520 zł miesięcznie niezależnie od dochodu do dnia ważności orzeczenia o niepełnosprawności. W 2014 r. 60 osób nabyło prawo do zasiłku dla opiekuna, wypłacono zasiłków na kwotę 386.954,89 zł i 13.473,19 zł odsetek. Natomiast w 2015 r. zasiłek dla opiekuna pobierały 32 osoby, wypłacono zasiłków dla opiekuna na kwotę 186.177,30 zł. W 2016 r. zasiłek dla opiekuna pobierało 27 osób, wypłacono zasiłków dla opiekuna na kwotę 140.781,40 zł. Z analizy porównawczej wynika, iż w roku 2015 liczba osób pobierających zasiłek dla opiekuna zmniejszyła się o połowę w porównaniu do roku 2014 a w roku 2016 następuje dalszy spadek liczby osób pobierających zasiłek dla opiekuna. Wynika to stąd, że jest to świadczenie, przysługujące osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, i o świadczenie to nie może się starać żadna nowa osoba. Ilość osób pobierających maleje również z powodu utraty tego świadczenia w związku ze śmiercią osoby wymagającej opieki lub nabyciem prawa do emerytury przez osobę sprawującą opiekę.

W roku 2015 i 2016 nastąpił znaczny wzrost kwoty składek emerytalno-rentowych i zdrowotnych odprowadzanych do ZUS-u za osoby uprawnione do świadczeń związanych z opieką nad osobą niepełnosprawną. Związane było to z corocznym podwyższaniem kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, a tym samym podwyższeniem kwoty składek odprowadzanych do ZUS-u od tego świadczenia.

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w latach 2014-2016 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.		2016 r.	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	859	141.117	678	164.071	788	188.769
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	466	26556	594	44105	637	49.657
Razem:	1325	167.673	1272	208.176	1425	238.426

Zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a – Rada Gminy w drodze uchwały może przyznać zamieszkałym na terenie jej działania osobom jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia ich dziecka. Szczegółowe zasady i wysokość udzielania zapomogi określone są uchwałą rady gminy. Wypłaty zapomóg finansowane są ze środków własnych gminy. Na terenie naszej gminy nie ma obowiązującej uchwały umożliwiającej ubieganie się o to świadczenie.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka „tzw. becikowe” - przysługuje w wysokości 1000 zł na jedno dziecko matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, jeżeli łączny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie do 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. W roku 2014 wypłacono 85 jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, w 2015 r. 107, a w 2016 r. 115.

Wydatki oraz liczbę udzielonych świadczeń rodzinnych w latach 2014 – 2016 przedstawia poniższa tabela.

	2014		2015		2016	
	Liczba świadcz.	Kwota Wydatków (w zł)	Liczba świadcz.	Kwota Wydatków (w zł)	Liczba świadcz.	Kwota Wydatków (w zł)
Zasiłki rodzinne	12.440	1.231.810	11.077	1.120.310	12.073	1.332.240
Dodatki do zasiłków rodzinnych: W tym z tytułu:	5.425	597.996	4.835	548.175	5.139	611.091
Urodzenia dziecka	44	44.000	52	52.000	88	58.589
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	200	78.191	180	71.572	252	92.510
Samotnego wychowywania dziecka	716	121.685	544	93.800	520	98.524
Z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	559	42.360	529	444	537	51.466
Rozpoczęcia roku szkolnego	769	76.900	691	69.100	980	72.520
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.006	64.380	826	55.523	770	59.061
Z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2.131	170.480	2013	164.120	1992	178.422
Świadczenie rodzicielskie	0	0	0	0	498	443.057
Zasiłki pielęgnacyjne	3.801	581.553	3725	569.925	3616	553.248
Świadczenia pielęgnacyjne	486	357.240	534	638.720	557	720.208

Zasiłek dla opiekuna	753	390.278	360	186.178	275	142.203
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	486	97200	1	200	0	0
Specjalny zasiłek opiekuńczy	101	52.520	185	93028	269	135.474
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	85	85.000	107	107.000	115	115.000

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w 2016 r. odzyskano kwotę 25.691 zł. Stan należności niespłaconych na koniec 2016 r. wyniósł 29.970 zł.

Mechanizm „złotówka za złotówkę”.

Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2015 poz. 995), która weszła w życie od 01.01.2016 r. wprowadziła nowy sposób postępowania przy obliczaniu dochodu i wysokości świadczeń rodzinnych w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego.

Nowe rozwiązanie polega na tym, że łączna kwota zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłku rodzinnego przysługujących danej rodzinie jest stopniowo obniżana o 1 zł wraz z przekroczeniem o 1 zł kryterium dochodowego dotyczącego łącznego dochodu netto wszystkich członków rodziny. Świadczenia zostaną wypłacone, gdy kwota do wypłaty po zastosowaniu mechanizmu „złotówka za złotówkę” będzie nie niższa niż 20 zł.

W 2016 r. przy zastosowaniu mechanizmu „złotówka za złotówkę” przyznano i wypłacono łącznie 832 świadczenia na kwotę 35.354,90 zł. Stanowi to 4,83% liczby wszystkich przyznanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz 1,82% z kwoty wszystkich wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami.

Świadczenie rodzicielskie.

Uchwalona przez Sejm w dniu 24 lipca 2015 r. ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz. 1217) od 1 stycznia 2016 r. wprowadziła nowe świadczenie rodzinne – świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie rodzicielskie w wysokości 1000,00 zł miesięcznie, przez okres 52 tygodni od urodzenia się dziecka przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie będą pobierały zasiłku macierzyńskiego mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie.

W 2016 r. przyznano 498 świadczeń rodzicielskich na kwotę 443.057 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Z dniem 1.10.2008 roku weszła w życie ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Nowe zasady określone w tej ustawie połączyły ze sobą elementy starego funduszu alimentacyjnego (sprzed 2004 r.) oraz systemu zaliczek alimentacyjnych, funkcjonującego do końca września 2008 r. Zaliczka alimentacyjna została zastąpiona nowym rodzajem wsparcia materialnego dla rodziny w postaci świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są w okresach świadczeniowych trwających od 1 października do 30 września następnego roku.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub szkole wyższej,

- bezterminowo, w przypadku gdy osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli osoba uprawniona (dziecko) ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna.

Egzekucja jest bezskuteczna, jeżeli w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego komornik nie wyegzekwował pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Bezskuteczność egzekucji potwierdza komornik sądowy odpowiednim zaświadczeniem. W przypadku, gdy egzekucja alimentów nie jest prowadzona w Polsce, gdyż dłużnik mieszka za granicą, bezskuteczność egzekucji zasądzonych alimentów lub niemożność prowadzenia egzekucji potwierdza odpowiednim zaświadczeniem sąd okręgowy (lub inny właściwy sąd) bądź zagraniczna instytucja egzekucyjna.

Aby nabyć prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego dziecko, które ma zasądzone alimenty nie musi być wychowywane przez rodzica samotnie wychowującego dziecko. Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje też na dzieci wychowywane przez rodzica, który zawarł kolejny związek małżeński, żyje w nieformalnym związku lub mąż/zona nie płaci zasądzonych alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725,00 zł.** (przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymywanej w poprzednim roku zaliczki alimentacyjnej oraz dochodu rodzica zobowiązanego do alimentacji, nie jest on wliczany do składu rodziny).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż **500 zł** na osobę uprawnioną.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona (dziecko):

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (dom pomocy społecznej, placówka opiekuńczo - wychowawcza, młodzieżowy Ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo – leczniczy, zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy, a także szkoła wojskowa lub inna szkoła zapewniająca nieodpłatne pełne utrzymanie),
- przebywa w rodzinie zastępczej,
- zawarła związek małżeński.

Wydatki oraz liczbę udzielonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2014 – 2016 przedstawia poniższa tabela.

	2014		2015		2016	
Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	146		134		105	
	Liczba świadcz.	Kwota Wydatków (w zł)	Liczba świadcz.	Kwota Wydatków (w zł)	Liczba świadcz.	Kwota Wydatków (w zł)
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2.595	897.320	2.508	899.937	2.319	864.980

Analiza danych porównawczych wskazuje jednoznacznie na spadek kwoty wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego jak i ilości rodzin pobierających świadczenie. Może to być uwarunkowane w głównej mierze faktem pozostawania od wielu lat kryterium dochodowego na tym samym poziomie przy rosnących dochodach rodzin (m.in. rosnąca płaca minimalna). Skutkuje to coraz większą liczbą rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego.

Z tytułu świadczeń nienależnie pobranych z funduszu alimentacyjnego w 2016 r. odzyskano kwotę 7.341 zł. Stan należności niespłaconych na koniec 2016 r. wyniósł 581 zł.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 poz.859 z późniejszymi zmianami).

Organ właściwy dłużnika po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny oraz informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

1. złożenia oświadczenia majątkowego,
2. zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
3. bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych,

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika, który przez okres 6 ostatnich miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych w tytule wykonawczym alimentów.

Gdy decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika:

- składa wniosek o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) oraz
- kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W związku ze zmianą ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 18.09.2015 r. nie wydaje się kolejnej decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

W 2016 r. prowadzono działania wobec 234 dłużników alimentacyjnych.

Podjęte działania:

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego: 44 ,
- zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się w Urzędzie Pracy: 5 ,
- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika: 7,
- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: 11 ,
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: 8,
- złożenie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika: 1 ,
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK: 5.

W pozostałych przypadkach sprawy w toku – w stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika bądź stwierdzono, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzania postępowania wobec dłużnika, ponieważ przebywa on w zakładzie karnym, areszcie śledczym lub poza granicami kraju.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych pieniędzy na poczet alimentów.

Egzekucję wypłaconych świadczeń na poczet alimentów prowadzi komornik sądowy, a od 2008 roku dodatkowo komornik skarbowy.

W związku ze zmianą ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 18.09.2015 r. egzekucję wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi tylko komornik sądowy prowadzący postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego lub wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego składanego przez organ wypłacający świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W 2016 r. złożono 193 wniosków o przyłączenie do egzekucji do komornika sądowego.

Zwrot świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych od 1 października 2008 r.:

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami.

Zadłużenie z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela:

Liczba dłużników	Zadłużenie z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Zadłużenie z tytułu odsetek od wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego
237	5.326.685	1.850.582,27

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie współpracuje z Krajowym Rejestrem Długów. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani są do Krajowego Rejestru Długów.

Od 01.07.2015 r. w związku ze zmianą przepisów w celu zwiększenia skuteczności egzekucji dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy zgłaszani są do 4 biur informacji gospodarczej (KRD, ERIF, KBIG, InfoMonitor).

Na dzień 31.12.2016 r. było zgłoszonych 230 dłużników.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2016 r. wyegzekwowano od dłużników alimentacyjnych kwotę 199.567,41 zł tytułem zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego kwota 160.435,11 zł została przekazana na dochody do budżetu państwa, kwota 39.132,30 zł przekazana na dochody własne gminy wierzyciela.

Zwrot zaliczki alimentacyjnej wypłaconej za okres od 01.09.2005 r. do 30.09.2008 r.:

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości zaliczek wypłaconych osobie uprawnionej, powiększonej o 5%.

Zadłużenie z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela:

Liczba dłużników	Zadłużenie z tytułu wypłaconej w latach 2005-2008 zaliczki alimentacyjnej powiększonej o 5%
144	1.155.703,44

W roku 2016 r. zwroty dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych wyniosły **4.183,67 zł.**

6. Poziom wykształcenia pracowników M-GOP w Łobzie

Rosnące wymagania w zakresie posiadanych kwalifikacji i umiejętności, którymi powinni charakteryzować się zarówno pracownicy socjalni jak i pracownicy obsługi administracyjno-finansowej ośrodka, zaowocowały wzrostem poziomu wykształcenia wśród kadry ośrodka. W ostatnich latach wystąpiła rosnąca tendencja podnoszenia kwalifikacji, szczególnie w grupie osób z wykształceniem średnim policealnym.

Wykształcenie wyższe z tytułem magistra na koniec w roku 2016 posiadało 12 osób, wykształcenie wyższe zawodowe 8 osób, 16 osób posiada wykształcenie policealne, 6 osób wykształcenie średnie, 3 osoby zawodowe oraz 4 osoby podstawowe. Gwałtowny wzrost liczby osób z wykształceniem wyższym nastąpił w latach 2004 – 2009 jest także wynikiem zatrudnienia nowych pracowników wysoko wykwalifikowanych.

Szczególne znaczenie dla efektywności działań, podejmowanych w zakresie poradnictwa i szeroko rozumianej pracy socjalnej, ma rozwijanie umiejętności zawodowych i pogłębianie znajomości ingerencji w najbardziej intymne sfery ludzkiego życia dla grupy pracowników socjalnych, którzy w codziennej pracy stykają się niejednokrotnie z ludzkimi dramataми.

Nie są również obojętne, dla jakości świadczonych usług na rzecz mieszkańców Łobza kompetencja pracowników ośrodka, poziom ich wiedzy i umiejętności z zakresu nowoczesnie zorganizowanej administracji, ponieważ od ich działalności zależy terminowość załatwianych spraw, poprawność formalna procedur administracyjnych oraz dbałość o gospodarne i celowe dysponowanie środkami publicznymi, które podlega społecznej ocenie.

7. Zespół Interdyscyplinarny

Od 2010 roku przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łobzie działa zespół interdyscyplinarny, powołany uchwałą Rady Miejskiej.

Przewodniczącym zespołu jest:

Katarzyna Węzik starszy pracownik socjalny Miejsko – Gminnego Ośrodka pomocy Społecznej w Łobzie

Zastępcą przewodniczącego zespołu jest:

Arleta Szwacińska – asystent wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Łobzie

W dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powołała tzw. zespoły interdyscyplinarne. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy podopiecznemu lub całej rodzinie. Działania Zespołu skierowane są do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewygodnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem istnienia zespołu interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych.

Adresatami działań podejmowanych przez zespół interdyscyplinarny są:

- rodziny, w których zdarzają się przypadki stosowania przemocy wobec dziecka lub współmałżonka,
- rodziny, w których dzieci są zaniedbywane i pozbawione należytej opieki itp.
- rodziny, w których nadużywa się alkohol lub inne używki,

- rodziny, w których występują konflikty pomiędzy rodzicami a dzieckiem, zaburzenia zachowania dzieci na tle takich konfliktów, ucieczki z domów itd.

Uruchomienie pracy Zespołu może nastąpić w wyniku reakcji na:

- prośbę rodzica lub innych dorosłych członków rodziny,
- prośbę dziecka,
- informacje uzyskane od członków społeczności lokalnej,
- informacje uzyskane z placówek oświatowych,
- informacje innych służb (biura pośrednictwa pracy, pomocy społecznej, policji, Kościoła, organizacji pozarządowych).
- informacje anonimowe

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „**Niebieskiej Karty**” i nie wymaga zgody osoby pokrzywdzonej.

Zespół interdyscyplinarny powołuje Burmistrz. W skład zespołu powołuje się przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy jak również prokuratorzy - Ci mogą wejść, ale nie muszą. Przewodniczący zespołu wybierany jest na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród członków. Na pierwszym posiedzeniu zespołu, które zwołuje Burmistrz wybierany jest również zastępca przewodniczącego i sekretarz. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia ośrodek pomocy społecznej tj. papier, korespondencja, miejsce spotkań itp.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego

Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach. Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów.

Grupy robocze

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia. W skład grup roboczych mogą wchodzić także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych mogą przetwarzać dane osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie dotyczące: stanu zdrowia, nałogów, skazań, orzeczeń o ukaraniu, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym i administracyjnym, ale są zobowiązani do zachowania poufności wszelkich informacji i danych - polega to na złożeniu oświadczenia Burmistrzowi.

Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Zadania grup roboczych

Zadaniem grup roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadzają zmiany, co do sprawcy przemocy. Osoba poszkodowana może żądać, aby sąd zobowiązał go do opuszczenia mieszkania. Postanowienie zapada po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna odbyć się w terminie jednego miesiąca od dnia wpływu wniosku. Sprawca, pomimo że jest właścicielem mieszkania będzie

musiał opuścić mieszkanie, lecz właścicielem mieszkania będzie nadal. Sąd może również wprowadzić zakaz zbliżania się sprawcy do poszkodowanego.

Pracownik socjalny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie z osobami, które doprowadziły do przemocy, rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej a także osoby najbliższej dziecka np. dziadkowie, ciotka. Taką decyzję nie może podjąć sam pracownik socjalny. Taką decyzję może podjąć wspólnie z funkcjonariuszem policji a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Po takim zdarzeniu zawiadamia się Sąd.

W 2016 r. w 32 rodzinach zdiagnozowano występowanie przemocy w rodzinie w związku z tym były zwolane 48 grupy robocze

II. STRUKTURA FINANSÓW M-GOPS

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie jest samorządową jednostką budżetową, a więc taką jednostką organizacyjną sektora finansów publicznych, która swoje wydatki pokrywa w części z budżetu państwa – zadania zlecone oraz z budżetu gminy zadania własne (część zadań własnych jest dofinansowywana z budżetu państwa), a uzyskiwane dochody przekazuje na rachunek dochodów budżetu miasta.

1. Poziom wydatków Dział 852 - Pomoc społeczna

W okresie od 01.01.2016 – 31.12.2016 roku realizowano zadania pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Łobez w oparciu o posiadany budżet na zadania własne i zlecone.

Poziom wydatków w okresie **01.01. – 31.12.2016r.** ilustruje poniższa tabela.

Symbol	Treść	Plan po zmianach na 2016 r.	Wykonanie planu na 31.12.16 r.	Wykonanie w %
				5:4
1	2	4	5	6
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi Zadania własne	81.299,00	81.299,00	100,00
85202	Domy Pomocy Społecznej	688.401,80	688.318,67	99,99
85204	Rodziny zastępcze – świadcz.społeczne	65.598,20	65.598,20	100,00
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1.557,48	1.557,48	100,00
85206	Wsparcie rodziny	76.259,60	74.860,50	98,17
85211	Świadczenia wychowawcze	6.427.473,00	6.426.681,22	99,99
85212	Świadczenia rodzinne ogółem Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego zadanie zlecone zadanie własne	5.336.319,30	5.315.454,86	99,61
		5.260.000,00	5.240.534,42	99,63
		76.319,30	74.920,44	98,17
85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia	99.000,00	96.989,49	97,97

	z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne			
	zadanie zlecone	51.000,00	49.657,44	97,37
	zadania własne	48.000,00	47.332,05	98,61
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne	737.400,00	699.266,74	94,83
	z tego:			
	Zadania własne (zasiłki celowe)	87.400,00	85.753,23	98,12
	Zadania własne finans.z budżetu państwa (zas.okresowe)	650.000,00	613.513,51	94,39
85215	Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	334.869,92	334.048,47	99,75
	zadania własne	329.000,00	328.178,55	99,75
	zadania zlecone	5.869,92	5.869,92	100,00
85216	Świadczenia społeczne – zasiłki stałe	428.000,00	399.193,28	93,27
85219	Ośrodek pomocy społecznej	1.770.566,22	1.757.704,67	99,27
	Zadania własne	1.770.566,22	1.757.704,67	99,27
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	113.000,00	112.937,69	99,94
	z tego:			
	zadania własne	60.000,00	59.937,69	99,90
	zadania zlecone	53.000,00	53.000,00	100,00
85295	Pozostała działalność	453.028,40	352.927,78	77,90
	z tego:			
	-program rządowy w zakresie dożywiania zadania własne	350.000,00	250.013,90	71,43
	-prace społecznie użyteczne	102.616,40	102.616,40	100,00
	-Karta Dużej Rodziny	412,00	297,48	72,20
	Ogółem	16.612.772,92	16.406.838,05	98,76
	z tego:			
	zadania własne	4.815.018,00	4.630.797,57	96,17
	zadania zlecone	11.797.754,92	11.776.040,48	99,82

W trakcie 2016 r. następowały zmiany w budżecie w miarę napływu dotacji od wojewody oraz w związku z koniecznością urealnienia potrzeb.

Poziom zrealizowanych dochodów w okresie I – XII 2016 r. Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie wyniósł **279.763,70 zł.**

3. Sprawozdanie z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej za 2016 r.

Sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Realizację zadań wynikających z w/w ustawy powierzono Miejsko - Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łobzie Uchwała Nr XXIV/226/12 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 24 lutego 2012r. w sprawie uchwalenia statutu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej weszła w życie 1 stycznia 2012 r. i nałożyła na jednostki samorządowe szereg nowych zadań, na których też spoczywa obowiązek finansowania. Opiekę nad rodziną i pieczę zastępczą „wyjęto” z ustawy o pomocy społecznej. Należy zwrócić uwagę, że przy realizacji nowej ustawy na poziomie gminy, nie obowiązują żadne kryteria finansowe, co oznacza, że beneficjentem może być każda rodzina, w której występują problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest obszernym aktem prawnym regulującym zasady i formy wspierania rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i dzieci niedostosowanych społecznie oraz zasady sprawowania pieczy zastępczej. Jej przepisy określają również zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej na każdym szczeblu samorządu, zasady finansowania oraz role administracji publicznej w zakresie postępowania adopcyjnego.

Nowe zadania jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Zasada pomocniczości (inaczej **zasada subsydiarności**) to jedna z najważniejszych zasad pracy socjalnej, która sprowadza się do poglądu, że obowiązkiem społeczności jest wspomaganie jej elementów w naturalnym rozwoju. Istotnym założeniem jest zakres tej pomocy: społeczność nie może ingerować w sprawy, z którymi poszczególne jednostki są w stanie poradzić sobie same, lecz jedynie tam, gdzie pomoc jest niezbędna.

Stosując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Rodzina, definiowana jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, może otrzymać wsparcie przez działania szeregu instytucji.

Położono nacisk na pracę z rodziną, by tam, gdzie to możliwe, nie dopuszczać do odebrania dziecka rodzicom. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej ma stanowić ostateczność po wyczerpaniu gwarantowanych przepisami możliwości pomocy rodzinie, z wyjątkiem stanów zagrożenia bezpieczeństwa dzieci czy porzucenia dziecka. Ma to związek ze zwiększeniem odpowiedzialności gminy za działania profilaktyczne przez współfinansowanie pobytu dziecka w opiece zastępczej - im dłużej tam będzie, tym więcej gmina będzie dopłacać. Ustawa wprowadziła także duże zmiany w organizacji rodzinnej opieki zastępczej oraz szereg rozwiązań, które zachęcać mają do zostawiania rodziną zastępczą. W sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny naturalnej, powinno ono zostać powierzone rodzinnej pieczy zastępczej (rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka).

Rodzinną pieczę zastępczą, jej organizacja i funkcjonowanie stanowi zadanie powiatu.

Praca z rodziną naturalną, wsparcie dla rodzin zastępczych i adopcyjnych, instytucje asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej - to najważniejsze zmiany.

Ustawa wprowadziła instytucję asystenta rodziny, którego zadaniem jest praca z rodzinami mającymi trudności oraz - na poziomie gmin - koordynacja współpracy poszczególnych ośrodków zajmujących się pomocą rodzinie, praca z nauczycielami, pedagogami, organizacjami pozarządowymi itd. Jego opinią mają się kierować sądy rodzinne. Asystent, który sprawuje kluczową rolę, będzie również sprawował w gminie opiekę nad zastępczymi rodzinami spokrewnionymi. Nie musi posiadać wyższego wykształcenia. Wymogiem jest posiadanie wykształcenia średniego, gdyż w ustalaniu możliwości pełnienia roli zawodowej uwzględniono jego doświadczenie życiowe oraz brak karalności, w tym brak nadużyć i zaniedbań wobec własnej rodziny. Jego pracodawcą może być wójt lub podmiot, któremu gmina zleciła organizację pracy z rodziną. Stanowiska asystenta rodziny nie można łączyć z pracą pracownika socjalnego w ośrodku pomocy społecznej. Jego opiece może podlegać nie więcej niż 20 rodzin.

Rodziny zagrożone kryzysem mają być stale monitorowane przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników medycznych i inne instytucje, które kontaktują się z rodziną, w tym także przez policję i kuratorów sądowych.

Ustawa przewiduje również stworzenie sieci tzw. rodzin wspierających - chętnych do służenia pomocą rodzinom borykającym się z kłopotami. Funkcję tę pełnić mogliby sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, rodziny rówieśników dzieci. Rodzina chętna do pomocy, z odpowiednimi predyspozycjami, po przejściu krótkiego szkolenia mogłaby stać się rodziną wspierającą i pod opieką asystenta rodziny współpracować z rodziną potrzebującą pomocy i jej dziećmi. Ustawa zakłada szeroki dostęp do pełnienia tej roli. W zależności od zakresu udzielanej pomocy rodzina wspierająca otrzymywałaby zwrot poniesionych kosztów.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny (art. 170 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a. kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o niewywiązywaniu się rodziców z ponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny (art. 8–10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt (również w odniesieniu do burmistrza i prezydenta miasta) zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi".

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Rola asystenta rodziny (art.10-17 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Asystentem rodziny może być osoba, która:

- 1) posiada:
 - a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub
 - b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje, co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia określony na podstawie ust. 3 i udokumentuje, co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub
 - c) wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje, co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną;
- 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;
- 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu

wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej,
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny kierownikowi ops realizującego zadanie;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Plan pracy z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka (art.18-28 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta (również w odniesieniu do burmistrza i prezydenta miasta). Zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego wydaje się na czas nieokreślony.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) specjalistycznej;
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku:

- 1) opiekę i wychowanie;
- 2) pomoc w nauce;
- 3) organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności:

- 1) organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne;
- 2) realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w połączonych formach.

W placówce wsparcia dziennego, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 30 dzieci. Pod opieką jednego wychowawcy, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15 dzieci. Przy zapewnianiu opieki nad dziećmi przebywającymi w placówce wsparcia dziennego oraz wykonywaniu innych czynności związanych z realizacją zadań tej placówki można korzystać z pomocy wolontariuszy. Szczegółowe zadania oraz organizację działania placówki wsparcia dziennego, w tym rodzaj dokumentacji dotyczącej dziecka oraz sposób jej prowadzenia, określa regulamin organizacyjny placówki wsparcia dziennego opracowany przez kierownika tej placówki.

Rodzina wspierająca (art.29-31 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- 1) opiece i wychowaniu dziecka;
- 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Zakres pracy, zwrotu poniesionych kosztów musi być ściśle określona w umowie zawieranej pomiędzy przedstawicielem gminy a rodziną wspierającą.

Realizacja zadań ustawowych w Gminie Łobez

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie realizuje zadania ustawy głównie w postaci:

- zatrudnienia 2 asystentów rodziny,
- współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- partycypowania w kosztach utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej na podstawie przepisów nowej ustawy,
- współpracy z pedagogami szkolnymi, kuratorami społecznymi i zawodowymi,
- współpracy z przedstawicielami innych placówek i instytucji.

Działające przy dwóch szkołach świetlice środowiskowo - socjoterapeutyczne, nie spełniają kryteriów, by móc zaliczyć je jako placówki wsparcia dziennego w myśl w/w ustawy.

W 2016 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie zatrudniał na podstawie umowy o pracę dwóch asystentów rodziny, którzy świadczyli usługi w stosunku do 26 rodzin objętych wsparciem.

Głównymi powodami objęcia opieką asystenta była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie.

Współpraca asystenta z rodziną miała na celu:

- poprawę funkcjonowania rodziny w środowisku,
- poprawa funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym,
- podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców,
- wdrożenie nawyków higienicznych,
- integrację członków rodziny.

Ponadto w zależności od indywidualnej sytuacji rodzin asystent rodziny ustalał cele i zadania szczegółowe.

Ośrodek w 2016 r. posiadał częściowe zabezpieczenie na zatrudnienie asystenta rodziny. Po ogłoszeniu przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej naboru wniosków na dofinansowanie zadania Gmina Łobez wystąpiła z takim wnioskiem. Uzyskała dofinansowanie 52,57% kosztów zatrudnienia. Została zawarta stosowna umowa na łączną dotację, która wyniosła **39.356,00 zł.**

Podział środków finansowych pozyskanych z Ministerstwa oraz wkład własny gminy Łobez

Numer kolejny asystenta	Okres zatrudnienia w miesiącach	Wymiar czasu pracy	Całkowity koszt realizacji zadania (w PLN)	W tym wydatki z:	
				wnioskowa nej dotacji (w PLN)	środków własnych (w PLN)
1	12	1/1	38151,84	22500,00	15 651,84
2	9	1/1	25318,52	16856,00	8462,52
Ogółem, w tym z:	21	2	74860,50	39356,00	35504,50
§ 3020			943,35	0	943,35
§ 4010			52834,68	32821,00	20013,68
§ 4040			3843,59	0	3843,59
§ 4110			9326,92	5731,00	3595,92
§ 4120			1308,76	804,00	504,76
§ 4210			279,96	0	279,96
§ 4280			50,00	0	50,00
§ 4410			2801,82	0	2801,82
§ 4440			2507,00	0	2507,00
§ 4700			964,42	0	964,42

Koszty realizacji zadania – zatrudnienie 2-ch asystentów rodziny

L.p.	Źródło	Wykonanie	Udział w zadaniu (w%)
1.	Dotacja	39356,00	52,57%
2.	Środki własne	35504,50	47,43%
3.	Inne źródła finansowania	-	-
	Ogółem	74860,50	100%

Ogólne koszty funkcjonowania ustawy w 2016 r.

Rodziny wspierające	zatrudnienie asystentów rodziny		Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych		Dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej	
	liczba	Koszty	Liczba dzieci	Odpłatność Gminy za pobyt dzieci	Liczba dzieci	Odpłatność Gminy za pobyt dzieci
0	2	74860,50	16	43516,13	9	22082,07

Każda gmina jest zobowiązana do opracowania lokalnego trzyletniego programu wspierania rodzin, który ma być przygotowany i uchwalony w oparciu o istniejące potrzeby.

Wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i przy jej aktywnym udziale. Wszelkie działania mają na celu zminimalizowanie negatywnych zachowań, polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

L.P.	LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG ASYSTENTÓW RODZINY, Z TEGO:	LICZBA RODZIN
1.	Do 3 miesięcy	4
2.	Powyżej 3 do 12 miesięcy	1
3.	Powyżej 1 roku	21
4.	Przeciętny czas pracy Asystenta z rodziną w poszczególnych miesiącach	28 (godzin)
5.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	10
	• Ze względu na osiągnięcie celów	9
	• Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0
	• Ze względu na brak efektów	1
	• Ze względu na zmianę metody pracy	0
6.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	26

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO DZIAŁAJĄCYCH PRZY SP NR i 1 2 W ŁOBZIE

Od 01 stycznia 2015 r. kolejnym zadaniem jakie wykonuje M-G OPS w Łobzie jest prowadzenie dwóch placówek wsparcia dziennego, które działają przy szkołach podstawowych w Łobzie. Każda z Placówek prowadzona jest przez jedną wychowawczynię, Panie są zatrudnione na $\frac{3}{4}$ etatu na podstawie umowy o pracę.

Naboru dzieci do udziału w zajęcia Placówek dokonali: wychowawcy klas, pedagog szkolny i nauczyciele w oparciu o informacje o sytuacji rodzinnej lub opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Podstawowym kryterium przyjęcia dziecka była: jego sytuacja rodzinna, dysfunkcyjność rodziny, potrzeba wsparcia i opieki, zaburzenia zachowania, zaniedbania wychowawcze i dydaktyczne oraz te dzieci, które z własnej woli wyrażały chęć uczestniczenia w zajęciach. Każda z Placówek obejmuje opieką 15 dzieci w wieku od 6 do 12 lat

Zajęcia w placówkach odbywały cały rok przez 5 dni w tygodniu, 4 godziny dziennie i były nieodpłatne. Każdy z uczniów miał możliwość higienicznego spożycia jednego posiłku dziennie tzw. podwieczorku. Zajęcia odbywały się również dni wolne od nauki tj. w okresie ferii świątecznych, zimowych, rekolekcji, wakacji.

Celem placówek jest zapewnienie opieki wychowawczej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stymulowanie rozwojem dziecka poprzez bezpośrednie oddziaływanie na nie, rozwijanie zainteresowań, uzdolnień dziecka oraz łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowania. Działalność placówek polegała na organizacji opieki pozalekcyjnej i terapii dla każdego z dzieci.

Kierunki pracy na dany rok szkolny wytyczał Program wychowawczy zgodnie z potrzebami wychowanków. Realizacja poszczególnych zadań przebiegała zgodnie z w/w Programem i Ramowym planem.

Placówki Wsparcia Dziennego wyposażone są w: komputery z dostępem do Internetu, telewizor, odtwarzacz DVD, radiomagnetofon, stół do ping - ponga. W pomieszczeniach Placówek znajduje się również wiele pomocy dydaktycznych do zajęć plastyczno - technicznych.

Praca w świetlicy oparta jest o plan wychowawczo - dydaktyczny, w którym przewidziany jest czas na poszczególne zajęcia.

Uczniowie pod opieką wychowawcy:

- odrabiali zadania domowe,
- uczyli się różnych piosenek,
- wykonywali prace plastyczne,
- grali w gry planszowe,
- korzystali z sali komputerowej – Internetu,
- uczestniczyli w zajęciach sportowych (gry i zabawy ogólnorozwojowe, koszykówka, piłka nożna, gimnastyka korekcyjna),
- wspólnie oglądali filmy i bajki,
- wykonywali wystrój sali,
- uczestniczyli w konkursach,
- uczestniczyli w dyskusjach i pogadankach

W 2016 r. w Placówkach Wsparcia dziennego zorganizowane były następujące imprezy:

- Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Dzień Chłopaka, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia i Jasełka wspólnie spędzone z dziećmi ze Świetlicy Terapeutycznej SP 2.
- Odbywały się wycieczki do parku, na plac zabaw, do biblioteki.

W czasie ferii zimowych dzieci korzystały: z zajęć plastycznych, sportowych, muzycznych i komputerowych. Zorganizowano ponadto wyjazd na basen do Parku Wodnego Relaks w Świdwinie i wyjazd do kina w Drawsku Pom.

Podczas wakacji w okresie od 1 do 26 sierpnia 2016 r. dzieci miały możliwość uczestniczenia w półkolonii podczas, których brały udział w pieszych wycieczkach w teren, jednodniowych wyjazdach do świetlic wiejskich oraz wyjazd do kina, a także wyjście do Stadniny Koni w Świętoborcu

Od 15-18 sierpnia 2016 r. odbył się 4 – dniowy wyjazd do Ośrodka kolonijnego Bazylak w Rewalu.

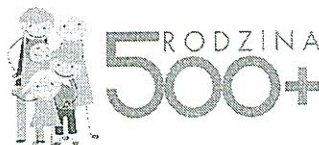
Dla wychowanków Placówka Wsparcia Dziennego jest drugim domem, gdzie w atmosferze ciepła i miłości, szacunku, zrozumienia, bezpieczeństwa, akceptacji, pomocy i wsparcia realizuje się rozwój intelektualno – moralno – społeczny

Placówka wsparcia dziennego to teren przeznaczony na dyskusje, wymianę poglądów i opinii, naukę wzajemnego szacunku i tolerancji, przejmowania odpowiedzialności za inną osobę.

Dzieci z pełną świadomością mogły liczyć na wyrozumiałość względem ich problemów, akceptację i pomoc terapeutyczną dostosowaną do zaburzeń, dysfunkcji. Uczniowie uczucia swe mogli eksponować poprzez wypowiedzi słowne, plastyczne i muzyczne. Dostarczały im wiele możliwości rozwijania własnego talentu, organizowanie zajęć łączących ruch z muzyką (taniec), współzawodnictwo sportowe podczas gier i zabaw ruchowych.

W miarę możliwości dzieci często uczestniczyły w zajęciach na świeżym powietrzu, podczas których umożliwiałam im ruch odpowiedni do wieku i świetną zabawę np. gra w dwa ognie, zabawa w szukanego, gra w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę, podchody.

Realizacja zadań przebiegła poprawnie zgodnie z programem.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE PROGRAM - RODZINA 500 PLUS

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie

Od 1 kwietnia 2016 r. rozpoczął wydawanie i przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w siedzibie Sekcji Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego.

Świadczenie wychowawcze w kwocie 500,00 zł miesięcznie przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia na drugie i każde kolejne dziecko do 18 roku życia bez względu na dochód rodziny.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko (*pierwsze dziecko - oznacza to jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 roku życia*) osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. lub 1200,00 zł jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- dziecko pozostaje w związku małżeńskim,
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
- pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko,
- członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.
- Skrócone akty urodzenia dzieci i dowód osób wnioskodawcy – do wglądu

Na okres **od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r.** prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na podstawie dochodu osiągniętego w roku 2014 z uwzględnieniem utraty lub uzyskania dochodu.

Do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego dołączyć należy (podstawowe dokumenty):

- oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych,
- prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację,
- orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,
- inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia wychowawczego będącego przedmiotem wniosku.

W przypadku złożenia kompletnego wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 1 lipca 2016 r. prawo do świadczenia wychowawczego, na podstawie tego wniosku, ustala się począwszy od dnia 1 kwietnia 2016 r. Ustalenie i wypłata świadczenia wychowawczego następuje w terminie 3 miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Wydatki oraz liczbę przyznanych świadczeń wychowawczych w 2016 r. przedstawia poniższa tabela.

	2016
Liczba przyjętych wniosków, w tym:	1129
- w formie papierowej	972
- w formie elektronicznej	157
Liczba przyznanych świadczeń, w tym:	12679
- na pierwsze dziecko	7646
Kwota wypłaconych świadczeń	6.298.161 zł
Liczna rodzin pobierających świadczenie	929

DYREKTOR
Miejscowego Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
[Podpis]
mgr Elżbieta Grodziszka